

Frälsare sökes

»Vår generation får helt enkelt lära sig att leva med osäkerheten«

V arje vinter samlas världens rika och mäktiga till det årliga *World Economic Forum* (WEF) i Davos, Schweiz. Sedan förra årets möte har som bekant en förändring av det ekonomiska landskapet ägt rum av nästan seismiska proportioner. Många av fjolårets stjärnor från den finansiella eliten var inte välkomna eller vågade inte visa sig på årets möte. Denna superklubb i Davos kan på många sätt ifrågasättas. Världens underprivilegierade grupper får sällan eller aldrig något av de guldkantade inbjudningskortet från Klaus Schwab, den Genevebaserade ekonomiprofessorn som i början på 1970-talet bildade denna exklusiva klubb. Davos har också blivit tummelplatsen för allsköns lobbyverksamhet. Inte minst har Vatikanen närstående grupper använt Davos för att driva på när det gäller abortmotståndet.

Men trots all kritik som med rätta riktas mot Davos och WEF så är ändå mötena en temperaturmätare på världsläget både politiskt och ekonomiskt. Årets möte har som många kommentatorer kunnat konstatera i sina rapporter skett i förväntan på en "frälsare" av nästan bibliska dimensioner. Någon person som skulle kunna "fixa till världen". President Barack Obama med sitt hoppfulla budskap ses av många som denne räddare (se vidare Brita Stendahls artikel i detta nummer). Dessvärre är nog risken stor att dagens kris är så djup att inte ens president Obama inom överskådlig tid kan göra något hur än talanfull han är och hur goda hans intentioner än må vara. Den nye presidenten kunde själv nyligen i ett av sina veckotal i radio konstatera att krisen var mycket djupare än vad han anade när han tillträdde för bara några veckor sedan.

Kontentan av årets möte i Davos är att vi går in i en tid av stor osäkerhet både ekonomiskt och politiskt som världen inte skådat på mycket lång tid. Enligt Davosmötet vänder det inte i år och inte nästa år. Det går helt enkelt inte att ge någon prognos om bättre tider överhuvudtaget. Gamla trygga institutioner och namn som vi tidigare kunnat luta oss emot har rasat samman som korthus. Riksbanken, finanshus och enskilda regeringar har stått handfallna trots att de pumpat in tusentals miljarder

i världsekonomin. Det i och för sig väntade svaret från Davos är att det inte finns någon person, åtgärd eller något enstaka gigantisk "bail-out" som nu kan rädda oss som genom ett trollslag.

New York Times krönikör Thomas L. Friedman konstaterar också detta i en krönika (31 januari, 2009) och skriver efter mötet i de schweiziska alperna att "Elvis har lämnat berget", med det ville han säga att det inte finns någon magisk enskild lösning på den nuvarande ekonomiska härdsmltan. Ingen superstar som kan visa på den gyllenevägen mot bättre tider.

Vår generation får helt enkelt lära oss att leva med en osäkerhet och kanske på längre sikt sänkt levnadsstandard som vi bara för ett år sedan skulle ha skrattat åt. Orsaken till det som hänt är naturligtvis komplex. Men att som WEF:s chef Klaus Schwab i Davos lägga skulden kollektivt på alla världens medborgare tycker jag ändå är att göra det enkelt för sig. En viktig orsak är naturligtvis en girighet utan några som helst gränser. Låt mig ta ett litet exempel som är nog så belysande. Den numera sparkade chefen för den amerikanska investmentbanken *Merill Lynch* lät mitt under brinnande kris hösten 2008 när folk fick bli uppsagda i hundratal från den egna banken renovera sin direktörssvit på banken för makalösa 10 miljoner kronor. Ett litet exempel på hur ren och skär girighet starkt bidragit till krisen tillsammans naturligtvis med inbyggda svagheter i det världsekonomiska systemet.

Naturligtvis är det så att den kristna kyrkan här har ett stort ansvar inför framtiden. Det är en unikt djup kris, men också unika möjligheter att visa på en annan väg bort från kortsiktigtigt marknadstänkande och girighet. Här har Svenska kyrkan och systerkyrkorna i Europa och på andra håll en möjlighet att gå i bräschen och visa på ett engagerat ledarskap i det ledarvakuum och brist på framtidshopp som nu uppstått i krisens spår.

GÖRAN LUNDSTEDT

